
ŽIVOTNÍ JUBILEA

Plukovník ve výslužbě MUDr. Jozef Vanko pětadesátiletý

V době, kdy se Armáda České republiky potýká s nedostatkem střední generace posudkových lékařů, spočívá odpovědnost za udržení tradičně vysoké laťky této složky vojenského zdravotnictví na sice zkušených, ale věkově přece jen svůj služební zenit překročivších lékařích. Patří k nim i předseda Přezkumné letecké komise Ústavu leteckého zdravotnictví plukovník ve výslužbě MUDr. Jozef Vanko, který se v roce 2005 dožívá 65 let.

Jubilant se narodil 20. 11. 1940 na Slovensku v Lednických Rovniach. Po skončení jedenáctileté školy v Púchově se v roce 1957 stal posluchačem VLVDÚ JEP v Hradci Králové. Promoval v roce 1965 a dvouleté postgraduální školení absolvoval ve Vojenské nemocnici Olomouc. V roce 1967 byl ustanoven do funkce hlavního lékaře 6. stíhacího-bombardovacího pluku v Přerově. Po deseti letech požádal o přeložení do Ústavu leteckého zdravotnictví, kde nastoupil v roce 1977 jako vedoucí laboratoře funkční diagnostiky a po jejím rozšíření na oddělení byl jmenován jeho náčelníkem. V letech 1990 až 1997 zastával funkci náměstka náčelníka (ředitele) Ústavu leteckého zdravotnictví pro léčebně-preventivní činnost. Po odchodu do zálohy v roce 1997 se stal předsedou Letecké lékařské komise, po vydání branného zákona č. 585/2004 Sb. přejmenované na Přezkumnou leteckou komisi.

Během osmatřicetileté činnosti poznal dr. Vanko vojenský a letecký provoz spolu se zájmy a problémy výkonných letců doslova ze všech stran. Právě díky důvěrné znalosti leteckého prostředí spojené s cílevědomým odborným růstem se mohl stát vysoce vzdělaným a respektovaným odborníkem, schopným velmi uvážene a zodpovědně rozhodovat o osudech lidí, kteří (na rozdíl od běžné klientely posudkových lékařů mimo oblast letectví) vesměs nechtějí opustit svou profesi, a to i navzdory oslabenému zdraví. Etapy odborné přípravy dobře charakterizují atestace, které složil: vnitřní lékařství 1. stupně (1968), tělovýchovné lékařství (1981), posudkové lékařství (1991) a letecké lékařství (1993). V sedmdesátých a osmdesátých letech se podílel na stanovení efektivního algoritmu funkčních zátěží a výkonových norem československých letců. Jako jeden z prvních v našem státě zavedl 24hodinový monitoring srdeční činnosti nejen v klinických indikacích, ale i při studiu funkčních zátěží pilotů během reálného letu. Monitorování pilotů při zemědělských pracích nebo dopravních letech na středních a dlouhých tratích přineslo řadu originálních poznatků, které mohly být konkrétně využity při stanovení norem pracovní zátěže v civilním letectví. V osmdesátých a devadesátých letech se soustředil na medicínsky odůvodněné limity přípustného zvyšování horní věkové hranice profesionálních letců, která je sice regulována mezinárodními normami, ale zároveň je trvale vystavena liberalizačním tlakům. MUDr. Vanko patří k těm nemnoha specialistům, kteří se jak v odborných diskusích, tak při konkrétním rozhodování o individuálním osudu staršího letce mohou opírat nejen o literární údaje, ale též o rozsáhlé osobní zkušenosti s osudy pilotů s narušeným zdravím. Po odchodu svého předchůdce MUDr. Antonína Dvořáka, CSc. se jubilant navíc ujal pokračování jeho téměř čtyřicetiletého díla, které spočívá v každoročním zpracování podrobné analýzy zdravotního stavu leteckého personálu jak ve vojenském, tak v civilním letectvu.

Není sporu o tom, že k pracovní úspěšnosti a neklesajícím zásobám pracovní energie přispívá jeho letora. Má dar vstřícnosti a schopnosti navázat komunikaci prakticky s každým člověkem, navíc spojený s dobře regulovanou asertivitou. Dovede se ale také odreagovat při posezení s přáteli v hospůdce, nad hromadou současně rozečtených, především historických knih, nebo na cestách po Evropě, Blízkém a Středním východě nebo Střední Americe a samozřejmě při „rozmluvách“ s malou vnučkou. Zároveň neskrývá, že práce ho stále těší a že se i jako mladší cítí dobře v „radě starších“, kde prakticky denně konzultuje složité a ošemetné posudkové případy.

Milý Jožko, dej na svou rodinu a spolupracovníky a také na zástup svých leteckých přátel a vydrž ještě dlouhá léta při dobrém zdraví, náladě a pracovní pílí jako stálice Ústavu leteckého zdravotnictví.

Doc. MUDr. Jiří Šulc, CSc.